

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 9CoCsp/29/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5319200718
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Burik
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:5319200718.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jána Burika a členov senátu JUDr. Ladislava Mejstríka a JUDr. Jozefa Turzu, v spore žalobcu: Prvá stavebná sporiteľňa, a. s., so sídlom Bajkalská 30, Bratislava, IČO: 31 335 004, proti žalovaným: 1/ A. T., nar. XX.XX.XXXX a 2/ S. T., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom U. XXX, W. F., žalovaní 1/ a 2/ zastúpení JUDr. Stanislavom Stehurom, advokátom so sídlom Dolný val 574/7, Žilina, IČO: 47 246 863, o zaplatenie 7.586,35 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu a žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku Okresného súdu Čadca, č. k. 7Csp/17/2019-97 zo dňa 26. novembra 2019, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v II. výroku mení tak, že žalovaní 1/ a 2/ sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 5.801,71 eur a vo zvyšnej časti p o t v r d z u j e .

Vo výroku III., ktorým žalobu vo zvyšku zamietol, rozsudok p o t v r d z u j e .

Vo zvyšnej časti, odvolaním nenapadnutej, ponechal rozsudok nedotknutý.

Žalobca má nárok voči žalovaným 1/ a 2/ na náhradu trov konania v rozsahu 70,98 %.

odôvodnenie:

1) Napadnutým rozsudkom súd vo výroku I. konanie v časti o zaplatenie sumy 800,- eur zastavil a vo výroku II. uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 6.786,35 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 5.819,81 eur od 01.03.2019 do 13.03.2019, zo sumy 5.719,81 eur od 14.03.2019 do 16.04.2019, zo sumy 5.619,81 eur od 17.04.2019 do 24.05.2019, zo sumy 5.519,81 eur od 25.05.2019 do 29.07.2019, zo sumy 5.419,81 eur od 30.07.2019 do 02.09.2019, zo sumy 5.319,81 eur od 03.09.2019 do 21.10.2019, zo sumy 5.219,81 eur od 22.10.2019 do 05.11.2019, zo sumy 5.119,81 eur od 06.11.2019 do 19.11.2019, zo sumy 5.019,81 eur od 20.11.2019 do zaplatenia, a to v pravidelných mesačných splátkach vo výške 100,- eur splatných vždy do 25. dňa príslušného kalendárneho mesiaca, počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku až do úplného zaplatenia s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia. Výrokom III. vo zvyšku žalobu zamietol a vo výroku IV. žalobcovi voči žalovaným 1/ a 2/ priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2) Zmluvu o úvere (Zmluvu o stavebnom sporení č. 2081368104 zo dňa 19.02.2014) posúdil ako spotrebiteľskú, a preto aplikoval na daný prípad ustanovenia Občianskeho zákonníka upravujúce spotrebiteľské zmluvy (§ 52 a nasl. OZ), zákona č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení a Zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov. V predmetnej veci považoval za sporné, akú sumu zaplatili žalovaní po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru (zo

dňa 13.12.2016) do podania žaloby, nakoľko žalobca tvrdil, že sumu 2.210,- eur a žalovaní sumu 2.310,- eur. Pri rozhodovaní vychádzal z tvrdení žalobcu, že žalovaní zaplatili za uvedené obdobie sumu 2.210,- eur (táto nebola medzi stranami sporná), nakoľko žalovaní nepredložili žiadne dôkazy o tom, že by zaplatili viac. Na základe uvedeného zaviazal žalovaných spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 6.786,35 eur spolu s úrokmi z omeškania v zmysle § 517 ods. 2 OZ a Nariadenia Vlády č. 87/1990 Zb. vo výške 5 % ročne z priznanej istiny odo dňa nasledujúceho po zosplatnení úveru, t. j. od 14.12.2016 do 28.02.2019 v žalobcom vyčíslenej výške 781,90 eur a následne od 01.03.2019 do zaplatenia prihladnuc pritom na čiastkové úhrady vykonané žalovanými v priebehu súdneho konania. Žalovaným zároveň povolil splácať dlh v splátkach vzhľadom na ich nepriaznivú finančnú situáciu. Nárok v časti požadovaných úrokov za úver po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru vo výške 6,49 % ročne zamietol, keďže ku splatnosti úveru došlo dňom 13.12.2016 (uvedeným dňom boli splatné aj úroky z istiny úveru) a od 14.12.2016 už žalobcovi zmluvné úroky neprislúchajú. Veriteľ má právo na zaplatenie zmluvných úrokov len do vyhlásenia predčasnej splatnosti s tým, že následne už právo na dohodnutý úrok z úveru nevzniká, iba právo na úrok z omeškania. Žalobca viacerými čiastočnými späťvzatiami vzal v časti sumy 800,- eur žalobu späť, a preto v zmysle § 145, § 146 CSP v tejto časti konanie zastavil. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP poukazujúc na úspech žalobcu v spore.

3) Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca a to proti II. výroku pokiaľ ide o povolenie splácať dlžnú sumu formou mesačných splátok vo výške 100 eur a proti III. výroku, ktorým súd žalobu vo zvyšku zamietol. V odvolaní sa domáhal zmeny rozhodnutia. Namietal, že zmluva o úvere je absolútny obchod, a bez ohľadu na povahu účastníkov úverového vzťahu sa spravuje ustanoveniami Obchodného zákonníka. Poukázal pritom na ust. § 497, § 502, § 503 ods. 3 ObZ, v súvislosti s ktorými mal za to, že tieto zakladajú jeho nárok na úrok za úver až do úplného vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov. Vyhlásením mimoriadnej splatnosti (ako dôsledok porušenia povinností na strane žalovaných), skrátil dobu vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov, no splatnosťou nezaniká povinnosť dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky za úver, menia sa len podmienky, za ktorých je dlžník povinný uvedenú povinnosť splniť. Akékoľvek konanie, ktoré porušuje povinnosť a spôsobuje tým výhodu v rozpore s dobrými mravmi, je v rozpore s účelom právnych predpisov vzťahujúcich sa na daný právny vzťah. Čo sa týka jeho súhlasu so splácaním dlžnej sumy, uviedol, že súhlasil so splácaním dlžnej sumy, no požadoval splátku vo výške 150 eur a to len v prípade, ak súd prvej inštancie zaviazal žalovaných na zaplatenie požadovaného nároku, tzn. vrátane úroku za úver. Súd prvej inštancie žalobcu obmedzuje dvojnásobne a to tým, že jednak povolil mesačné splátky a obmedzuje žalobcu, aby okamžite získal peňažné prostriedky a ďalej mohol napr. tvoriť súdom spomínaný zisk a na strane druhej mu zároveň odopiera spomínanú odplatu v podobe úrokov za úver za to, že žalovaní majú právo postupne vrátiť peňažné prostriedky, čím neoprávnene zvýhodňuje žalovaných ako porušovateľov povinností a jeho obmedzuje na jeho právach a zároveň ho ukracuje na zisku.

4) Proti tomuto rozsudku podali v zákonnej lehote odvolanie aj žalovaní, ktorí ho považovali za nesprávny a nezrozumiteľný, a preto žiadali jeho zrušenie a vrátenie súdu prvej inštancie na nové konanie a rozhodnutie. Z obsahu odvolania je zrejmé, že žalovaní nesúhlasili s výrokom II. pokiaľ sa jedná o sumu, na ktorú zaplatenie boli zaviazaní a s výrokom IV. o náhrade trov konania ako so súvisiacim výrokom. Namietali, že pokiaľ sa súd stotožnil s ich námietkou o neprípustnosti súbehu úroku a úroku z omeškania (na základe čoho žalobcovi nepriznal nárok na zaplatenie úrokov po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru), nemal toto zohľadniť len vo vzťahu k príslušenstvu žalovanej sumy, t. j. k úrokom, ktoré si žalobca uplatnil v podanej žalobe za obdobie po podaní žaloby a to tým, že žalobu vo zvyšku zamietol, ale mal to zohľadniť aj v žalovanej sume, a teda od žalovanej sumy 7.586,35 eur mal odpočítať aj kapitalizovaný úrok za obdobie od 14.12.2016 do 28.02.2019 vo výške 984,64 eur.

5) Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaných uviedol, že pokiaľ ide o súdom priznanú sumu vo výroku II., s týmto sa stotožňuje okrem časti, v ktorej povolil splátky vo výške 100 eur mesačne.

6) Žalovaní k odvolaniu žalobcu uviedli, že zmluvný úrok odo dňa účinkov zosplatnenia úveru žalobcovi nepatrí, a preto rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým bola žaloba vo zvyšku zamietnutá považujú za vecne správny. Vo vyjadrení poukazovali na rozhodnutia Ústavného súdu SR, Najvyššieho súdu SR, ako aj krajských súdov, v ktorých sa zaoberali kumuláciou riadnych úrokov a úrokov z omeškania.

7) Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal vec v rozsahu vymedzenom v podaných odvolaniach (§ 379 CSP, § 380 ods. 1 CSP) a bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP) odvolaniami napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II., podľa ust. § 388 CSP zmenil tak, že žalovaní 1/ a 2/ sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 5.801,71 eur a vo zvyšnej časti (spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 5.819,81 eur od 01.03.2019 do 13.03.2019, zo sumy 5.719,81 eur od 14.03.2019 do 16.04.2019, zo sumy 5.619,81 eur od 17.04.2019 do 24.05.2019, zo sumy 5.519,81 eur od 25.05.2019 do 29.07.2019, zo sumy 5.419,81 eur od 30.07.2019 do 02.09.2019, zo sumy 5.319,81 eur od 03.09.2019 do 21.10.2019, zo sumy 5.219,81 eur od 22.10.2019 do 05.11.2019, zo sumy 5.119,81 eur od 06.11.2019 do 19.11.2019, zo sumy 5.019,81 eur od 20.11.2019 do zaplataenia, a to v pravidelných mesačných splátkach vo výške 100,- eur splatných vždy do 25. dňa príslušného kalendárneho mesiaca, počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku až do úplného zaplataenia s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia) ho potvrdil. Vo výroku III., ktorým žalobu zamietol ho potvrdil a výrok I, ktorým konanie v časti o zaplataenie sumy 800,- eur zastavil, odvolaním nenapadnutý, ponechal rozsudok nedotknutý. Zároveň žalobcovi priznal voči žalovaným nárok na náhradu trov konania v rozsahu 70,98 %.

8) Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne ustálil, že dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutého úveru patria veriteľovi len do vyhlásenia predčasnej splatnosti. Z odôvodnenia jeho rozhodnutia nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Samotný fakt, že žalobca sa s dôvodmi uvedenými v rozhodnutí súdu prvej inštancie nestotožnil, neznamená, že jeho zdôvodnenie nezodpovedá požiadavkám, ktoré sú na túto časť rozhodnutia kladené.

9) V rozsudkoch súdov sa zmluvné dojednanie o povinnosti platiť úroky popri úrokoch z omeškania označilo za obchádzanie zákonného pravidla zakotveného v § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka o administratívnom strope úrokov z omeškania (napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co 182/2011). Vzhľadom na nejednoznačnosť výkladu a neprimerané postupy veriteľov sa jednoznačne zakotvuje, že tzv. odplatné úroky budú veriteľovi patriť výhradne len do okamihu uplatnenia práva na jednorazové zosplataenie úveru alebo pôžičky poskytnutej spotrebiteľovi v súlade s ust. § 53 ods. 9 OZ. Veriteľ týmto svojím jednostranným právnym úkonom navodzuje stav, v ktorom disponuje oprávnením získať okamžite späť celú sumu požičaných/poskytnutých finančných prostriedkov. Z doktrínalného hľadiska nie je podstatné, či bezprostredne reálne (predovšetkým v spojitosti s majetkovým statusom dlžníka) môže k takémuto okamžitému vymoženiu dôjsť, rozhodujúcim je právny stav vytvorený veriteľom. V jeho dôsledku na strane veriteľa odpadá časové obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Jednorazovým zosplataením vzniká spotrebiteľovi povinnosť vrátiť (celú aktuálnu) sumu požičaného úveru, navýšenú o úroky ku dňu zosplataenia. Od prvého dňa omeškania spotrebiteľa s takýmto plnením ide svojim charakterom o protiprávny stav. S protiprávnym stavom (keďže spotrebiteľ sa ocitá v omeškani) sa prirodzene spájajú výhradne sankcie. Naopak s protiprávnym stavom sa nemôžu spájať odplatné plnenia, ktoré sa viažu len na stav lege artis, t. j. na oprávnené držanie peňažných prostriedkov spotrebiteľom podľa pôvodných podmienok zmluvy o úvere. Povedané inak, v protiprávnom stave patria veriteľovi len sankcie na tento účel definované kogentným (určujúcim) pravidlom § 517 ods. 2 OZ v spojení s § 3 a § 3a nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z.

10) Z uvedeného vyplýva, že veriteľ si nebude môcť po jednorazovom zosplataení uplatniť úroky za čas, ktorý by mala úverová zmluva ešte trvať bez výhody postupného splácania dlhu spotrebiteľom v splátkach. V týchto prípadoch bude mať po jednorazovom zosplataení veriteľ nárok len na úroky z omeškania, ktorými sa bude úročiť celá výška dlhu spotrebiteľa, ktorá sa ustálila v dôsledku uplatnenia práva na jednorazové zosplataenie úveru.

11) Odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obo 143/98, z ktorého vyplýva, že dohodnuté úroky (zmluvné úroky) z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok). Od splatnosti je dlžník v omeškani a musí platiť úroky z omeškania v zmysle § 369 Obchodného zákonníka. Takýto záver Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je logický, pretože v opačnom prípade by na ťarchu žalovaných (ako spotrebiteľov) dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi zmluvy (stranami v konaní) aj v danom prípade. Išlo by o právny stav, kedy by sa fakticky popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku (zosplataenia

úveru) a veriteľ by mal právo na úroky, ako keby k zmene záväzku nedošlo; naproti tomu spotrebiteľom by neboli garantované nijaké práva, ktoré im plynuli zo zmluvy pred takouto zmenou.

12) Na základe uvedených záverov možno zhrnúť, že súd prvej inštancie správne žalobcovi nepriznal nárok na úrok vo výške 6,49 % p.a. po dátume vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, avšak tento záver bolo potrebné zohľadniť nie len v časti nevyčísleného príslušenstva k žalovanej sume vo výške 7.586,35 eur, ale aj v časti kapitalizovaných úrokov tvoriacich žalovanú sumu, a preto v tejto časti odvolací súd napadnuté rozhodnutie zmenil. Pokiaľ teda žalovanú sumu vo výške 7.586,35 eur tvoril aj 6,49 % úrok za úver od 14.12.2016 do 28.02.2019 vo výške 984,64 eur, túto sumu vzhľadom na uvedené nebolo možné žalobcovi priznať.

13) V predmetnej veci súd prvej inštancie správne prihliadol aj na okolnosti daného prípadu a povolil žalovaným zaplatiť dlh v splátkach, pokiaľ títo deklarovali, že nie je v ich možnostiach splácať dlh vo väčších splátkach ako po 100 eur mesačne, poukazujúc na dlhodobú práceneschopnosť žalovanej, čistý príjem žalovaného vo výške 280,- mesačne a na ich vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu.

14) Odvolací súd poukazuje na ustanovenia § 232 ods. 3, 4 CSP, podľa ktorých lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu. Ak súd uložil povinnosť plniť opakujúce sa a v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradím ich splatnosti, ak súd nerozhodne inak; súd môže rozhodnúť, že omeškanie s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

15) Povolené splátky dávajú určitý odklad žalovaným na získanie lepšej finančnej kondície na splatenie dlhu a nemalo by im spôsobiť insolventnosť, pričom zároveň žalobcovi plnenie v splátkach nemôže spôsobiť existenčné problémy. V prípade, že svoju pohľadávku nebudú platiť, potom nastanú účinky predpokladané v § 232 ods. 4 CSP, že omeškanie jednej zo splátok má za následok splatnosť celého plnenia. To dáva určitú istotu pre žalobcu, že hrozba bude dostatočnou výzvou pre dlžníkov, aby svoje zákonné povinnosti plniť dlh v splátkach plnili riadne a včas.

16) O trovách konania rozhodol s poukazom na ustanovenie § 396 ods. 1, 2 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Žalobca bol v konaní úspešný čo do výšky sumy 5.801,71 eur, a preto jeho úspech predstavuje 85,49 % (úspech žalovaných predstavuje 14,51 %). Na základe uvedeného žalobcovi priznal voči žalovaným nárok na náhradu trov konania v rozsahu 70,98 %, predstavujúci jeho čistý úspech.

17) Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).